

ZGODNJA DANICA

Katolišk cerkven list.

Danica ishaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za polleta 2 gld. 20 kr., za četertleta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIII.

V Ljubljani 13. vel. travna 1870.

List 19.

Pozdravilo vesoljnemu cerkvenemu zboru. *)

Pozdravljena v Gospodu, vojska sveta!
Na katakombah svet'ga Rima zbrana,
Krivalu svetem tistega pristana,
Kjer cerkev je zdih'vala mnoga leta.

Pozdravljena krog svetega Očeta,
Pija devet'ga truma spoštovana,
Ki v svetem zboru ti beseda dana
Skerlatnikov in škofov vsega sveta!

Pozdrav v Gospodu cerkve vsem vladarjem,
Ki zbrali ste pred zbornim se oltarjem
Resnici večni dajat spričevalo!

Pozdrav vsim z Jagnjeta kervjô opranim,
Al v svetem shodu zbranim al ne zbranim,
Junakov Jezusovih množstvo zalo!

*

Junakov Jezusovih množstvo zalo,
Stoječih krog zastave svet'ga križa!
Keršanstvo vse zdaj vam se v duhu bliža,
Na grob se svet'ga Petra k vam je zbralo.

Izreke Vaše vse bo poslušalo, —
Sej sveti Duh zbor prave cerkve viža;
Pred njimi kralj in revež glavo zniža,
Naredbam Vašim vse se bode vdalo.

Mil'jone vitezov je pod zastavo,
Ki še goré, da bi za vero pravo
Življenje dali kakor spričevalo.

Molitev njih današnje je orožje, —
Tud' ta razširja, bran' kraljestvo Božje,
Iz majhnega je zerna kal pognalo.

*

Iz majhnega je zerna kal pognalo:
Aposteljstvo — njih dvanajst le v številu,
Brez véd, priprosti zgolj ljudje so bili —
Se več zmed njih le z ribštvom je pečalo.

Zgovornosti kerdelce to ni znalo,
Se rajski uki niso še zjasnili,
Nameni svetni še so jih vodili,
Preslavje za Gospodom jih je gnalo.

Preganjanje pozneje zaničevanje
Plačilo bilo za njih trudno djanje,
Svoj čas pa vspaha malo le obeta.

Al da-si svet in pekel v roke segla,
Sovraštvo zoper Krista si prisegla:
Vesoljna cerkev lepo se razcveta.

*

Vesoljna cerkev lepo se razcveta:
Gospolov nograd se le širi vedno,
Va-nj delavcev dolhaja uro sledno
Še dan današnji s krajev vsega sveta.

Vi vodite jih na obed Očeta,
Posajate krog miže jih preredno;
Pa ker zameta ljudstvo jo nevedno,
Prisedajo se gosti z nov'ga sveta.

In kljub krivice, ktera je storjena,
Stoji nam danes cerkev pomlajena,
Kot to bilo je prva njena leta.

Le v blagor je človeškega naroda
Vstanovljena na skalo od Gospoda;
Sovražna moč napada jo zakleta.

*

Sovražna moč napada jo zakleta,
Sovražna Kristusu in njega šoli;
Raztresena po svetu je okoli
Morivec Jezusovih zlobna četa.

Resnice svete studi in zameta,
Taji Boga, se ustavlja njega volji;
Bogove si priležne čisla, moli,
Ter Božji cerkvi s ternja krono spleta.

Brezbožnih preklinjavcev svet'ga imena
Nikdar nikjer ni truma bila lena,
Nje kladvo ni nikoli prenehalo;

Najbolj pa vgodnosti današnje dobe
Si v prid obrača moč pošastne zlobe,
Strašno na cerkve Božje buta skalo.

*

Strašno na cerkve Božje buta skalo,
Zavist in laž po nji serdito hlista;
Kot razuzdana četa Antikrista
Se društvo to v svetišče je zagnalo!

Ogernjena v modrij lažnjivo haljo,
Nad solnce dela se ta zloba čista,
Če tudi polna je marog taista: —
Po sadu bode se drevo spoznalo.

Pravice svete cerkve stare, stare
Derhal prederzno devlje jih na pare; —
Oh ktero bi oko se ne zjokalo?

Otrokom milo mater če odgnati,
V odgojo mačeham jih mrazlim dati,
Ukazov kužnih kuje množ med hvalo.

*

Ukazov kužnih kuje množ med hvalo,
Ki prostomisli jih visoko ceni,
Razpregi, slasti strežejo meseni, —
Brez ojníc vse bi rado se gibalo.

*) Ta čedni sonetni venček je bil odmenjen za razglas že precej o pričetji vesoljnega zbora, naključje ga je odmaknilo; je pa tudi zdaj enako mičen in podučljiv, le pridno naj se bere. Vr.

In če peró veljavno podpisalo,
 Če bi objemali jih nabogleni,
 Da, nabogleni, cerkve mertvi člani,
 Duhovno bi teló se zdaje razdajalo.

Zakaj, če med pastirje kužnost plane,
 Tud čeda dolgo zdrava ne ostane,
 In bramba skaže se le zgolj najeta.

Volkovi na livade cerkve Božje
 Vderó se, strupnih zób hreščí orožje.
 To vidit' cerkev ni ne brez trepeta.

*

To vidit' cerkev ni ne brez trepeta,
 Sej ona, skerbna mati, vse previdi:
 Oh koljko duš se za nebasa spridi,
 Odpelje v brezdnó jih brezvestna četa!

Zatreti luljko vražnega izmeta.
 Ki toljko se je med kristjani vidi.
 So v red postavljeni junaski snidi,
 Je vverstena sedanja vojska sveta.

Marljivih škofov vestnega značaja
 Nebroj Očeta svetega obdaja,
 So vera, upanje, ljubav njih škiti,

Njih meč in zmoti naj ostrejši pšice
 So večne svetega Duha resnice;
 Čuvajem gre zato previdnim biti.

*

Čuvajem gre zato previdnim biti;
 Tud dušman tega naš ne zanemarija;
 On iše neutrudno in prevdarja
 Pajdašev zoper cerkev pridobiti.

Al sveta cerkev v vojski gromoviti
 Prijatlov v domišljijah si ne stvarja,
 S prilizjenim' ona se ne vkvarja;
 Naj boljših ona vé si naprositi,

Ki svoj težavni boj so že končali,
 Sovražniku se cerkve niso vdali;
 Prijatli bojni cerkvi hoč'jo biti:

Glej, vse svetnice in svetniki božji
 Mogočno segli bodo po orožji,
 Ko tat prederzni v hišo će vlomiti.

*

Ko tat prederzni v hišo će vlomiti,
 V nji skrinja je zaveze nekđaj stala,
 Se vojska Izraeleev v nji zbirala
 Sovražnike prederzne sramotiti.

Bil tempelj Salomónov glasoviti
 Le svete cerkve predpodoba mala;
 Zveličar v tej nam sam je vkladna skala,
 Ki prišel Izrael je odrešiti.

Res, imenitno cerkve je svetišče;
 Le v nji si vernik prave sreče iše.
 Le v nji zavetja zoper zmotne pšice.

Občestvo svetih trojnato, nešteto,
 Za bran njegov je vsak čas silno vneto, --
 Vseh za orožje zgrabijo desnice.

*

Vseh za orožje zgrabijo desnice,
 Kar sveta cerkev si otrók rodila,
 Kar rajske jih v sebi imajo krila,
 Boré se za-njo s prošnjo vic dušice.

Pod brambo zemlje in nebes Kraljice
 Si ti; ne bo te mati zapustila,
 Dokler ni zmagana sovražna sila;
 V zavetju same svete si Trojice!

Al Bog će prošén, će prisiljen biti;
 Za zmago moramo se vsi potiti,
 Da vsi deležni bomo njene slave.

Padimo vsi pred vojskni trum Gospoda,
 Zaklič'mo od vzhoda do zahoda:
 „O pridi sveti Duh resnice, sprave!“

*

„O pridi sveti Duh resnice, sprave
 Z resnice ognjem svetim in modrosti!
 Z nebeške nam izlijaj visokosti
 Daróv potoke v svoje prid države.“

Zaprék pregnati hiti vseh težave,
 Človeške zdravi zmote in slabosti;
 Spomin in volja nam je v temi gosti,
 Z nebés nam žarkov daj svitlobe prave!

Podpiral kdaj si v cerkvi perve kneze,
 Nalivom vražnim stavil terdne jeze,
 Kar duh ne zmore 'z dane mu narave;

Glej, tudi mi smo slabi, smo nezmožni,
 Po truplu in po duhu vsi nadložni:
 Krog Križan'ga podpiraj nas zastave!

*

„Krog Križan'ga podpiraj nas zastave,
 Ki v tvoji sveti cerkvi smo rojeni,
 Pa omahljivi vsak dan, nabogleni;
 O varuj nas pregrehe in zmotnjave!“

In nje, odločene od čede prave,
 V razkolništva ki hleve so podeni,
 V Gospodov hlev jih spet nazaj priženi,
 Pastirju daj vesoljne jih veljave.

Neverna ljudstva, malikvavstvu vdana
 V svetišče svoj'ga jih pripelji stana,
 Da vsi Boga spoznajo te resnice.

O daj otrokom enega očeta,
 Naj pas jih vere zlati v eno spleta
 Na prošnjo blažene Marije D'vice!

*

Na prošnjo blažene Marije D'vice,
 Vse lepe in brez madeža spočete,
 Se vernih zmage vidijo neštete;
 Poderla tud zdaj stebre bo krivice.

„O starček! Bog bo vslišal tvoje klice,
 Ki dvigajo se vedno 'z duše vnete
 Do Boga, aposteljnóv, Kraljice svete:
 Osramoten sovražnik bo pravice!“

Mogočni varuh, angelj cerkve Božje,
 Nad svetim Rimom še vihti orožje,
 Preslavno zmago serčno ji obeta.

Obdaja angelov ga silna truma,
 In klic zaupni se glasi zmed šuma:
 Pozdravljena v Gospodu vojska sveta!

Ravnilo.

Pozdravljena v Gospodu, vojska sveta
 Junakov Jezusovih množstvo zalo!
 Iz majhnega je zerna kal pognalo;
 Vesoljna cerkev lepo se razcveta.

Sovražna moč napada jo zakleta,
 Strašno na cerkve Božje buta skalo;
 Ukazov kužnih knje množ med hvalo.
 To vidit' — cerkev ni ne brez trepeta.

Čuvajem gre zato previdnim biti;
 Ko tat prederzni v hišo će vlomiti,
 Vseh za orožje zgrabijo desnice.

O pridi sveti Duh resnice, sprave!
 Krog Križan'ga podpiraj nas zastave,
 Na prošnjo blažene Marije D'vice!

Št. Kamnarjev na Zalem logu.

Cerkev pred sodbo.

(Spisuje Fr. Štrukelj.)

Liberalizem hočemo; stran s cerkvijo!

Glasilka lažnjivih prič.

I.

V modrostnih bukvah beremo tako-le: „Zalazujmo pravičnega, ker nam nič ne koristi, t. j. ker nam je na potu, — in je našim delom nasproti, in nam očita grehe zoper postavu, in nas razglašá zavoljo grehov našega obnašanja. Usti se, da Boga pozna, in se Božjega sina imenuje. Naše misli odkriva. Težak nam je že gledati ga; zakaj njegovo življenje je različno od drugih, in njegove pota so vse drugačne. Nas ima za lahkomišljene, t. j. ki se s praznimi reči pečamo, — in se ogiblje naših potov kakor nesnažnih reči in konec pravičnih višje ceni, in se hvali, da ima Boga za očeta. Poglejmo tedaj, če so njegove besede resnične; poskusimo, kaj bo nad-nj prišlo, in bomo vidili, kakošno bo njega poslednje, t. j. kako se bo izšlo ž njim. Zakaj če je resnični sin Božji, mu bo (Bog) pomagal, ter ga bo rešil iz rok nasprotnikov. Z zasramovanjem in pezanjem ga poskusimo, da vidimo njegovo vdanost in skusimo njegovo poterpežljivost. K naj sramotniši smerti ga obsodimo, po tem se bo od njega sodilo po njegovih besedah, t. j. ali je res pravičen, ali je hinavec. — Tako mislijo in se motijo, zakaj njih hudobija jih je oslepila.“

Tako je pisatelj modrostnih bukev prerokoval o Mesiju, kar se je na tanko spolnilo o svojem času. Ravno to veljá tudi dan danes, veljá zastran cerkve Kristusove. Lažnjivi liberalizem veleva:

„Zalazujmo cerkev, ki nam je na potu, in je nasproti našim delom, in nam očita grehe zoper postavu, in nas obsoja zaradi grehov našega obnašanja. Usti se, da je nezmotljiva, in njen glavar terdi, da je namestnik Kristusov, in — nezmotljiv v verskih in nrafskih (zadržanskih) določbah. Naše misli, naše nakane odkriva svetu. Cerkev nam je zoperna, ne moremo je gledati, zakaj njeno življenje se razlikuje od našega življenja, in njene pota so vse drugačne. Nas ima za lahkomišljene, in se nas ogiblje kakor nejevernikov, in raji terpi stiske in preganjanje, kakor da bi z nami potegnili, in se hvali, da ima Boga za očeta, Kristusa za ženina, in sv. Duha za pomočnika in razsvetljevalca. — Poglejmo tedaj, če resnico govori, kaj bode z njenim zborom? Bomo vidili, kako se bo izšlo! kajti, če je Bog njen oča, Kristus njen ženin in sv. Duh njen pomočnik pa razsvetljevalec, bodo ji pomagali, in jo bodo rešili iz naših rok. Nadlegujmo jo z zasramovanjem in s silo, da skusimo njeno poterpežljivost, in po tem bomo sodili, ali je resnica v njej, ali je hinavka.“

Res je, tako mislijo, pišejo in govoré; pa se motijo, zakaj njih liberalizem jih je oslepil. —

Trikrat, kakor vemo, se je bilo zbralo više svetovalstvo judovsko zaradi Kristusa. Pervič se je zbralo tedaj, kedar je bil Zveličar ozdravil sleporojenega, in zbor je izobčil slepca, ker je terdil, da je čudodelni zdravnik od Boga poslan; drugič se je zbralo tedaj, kedar je bil Zveličar obudil Lazara, in ta pot je svetovalstvo izreklo izobčenje za Kristusa samega; tretjič pa se je zbralo dva dni pred veliko nočjo, da se je posvetovalo, kako bi naj ložje mogli vjeti in pogubiti Nazarenca. In izpolnile so se besede sv. pisma, ki pravi: „Kralji zemlje se vzdigujejo, in pervaki se zbirajo zoper njegovega Maziljenca.“

Kakor se je bilo zbralo judovsko više svetovalstvo zoper Kristusa, isto tako se dan današnji svet zarotuje zoper Kristusa in njegovo cerkev. Snidejo se hudobneži zdaj le skrivaj, zdaj očitno, včasih po dnevu, včasih po noči, kakor kaže, in se posvetujejo, kako bi se

naj lažje dala stiskati, teptati, zatirati cerkev Kristusova. Hudobneži hočejo na razvalinah kristjanstva postaviti tempeljne in žertvenike svojim molikom, ki so ti-le: Napuh, denar in posestvo, posvetnost in mesenost. Radi bi, da bi se spet ponovilo in gojilo pogansko molikovanje v novi podobi in obleki.

Víše svetovalstvo judovsko je bilo sestavljeno s treh zbornic, ravno tako je sestavljeno više svetovalstvo današnjega sveta, ki z enako hinavščino, z enako zagrizeno togoto in krivičnostjo sodi in sklepa o Kristusu in o njegovi cerkvi, kakor nekdanje judovsko svetovalstvo o Mesiju. Te tri zbornice današnjega svetovalstva pa so te-le: krivo učeči učenjaki s svojim napuhom, mesenjaki, ki posajajo strasti na sedež božanstva, pa častivci zlatega teleta, ki dirjajo za dobičkom, naj se godi po pravici ali po krivici, to nič ne dé. Časti lakomnost, sladnost, pa gnanje po denaru in imetji so tedaj tista zborova trojnica, ki se zbira zoper cerkev Kristusovo, da jo sodi, in obsodi — na smert.

Kriva učenost neutrudno prestika vse kote, nabira vse podatke ter pomočke učenjaških preiskovanj, da bi mogla dokazati, ako bi se dalo, da kristjanstvo ni delo božje, da je zgolj basnovanje in izmišljenost. Pa kaj pred nas pokladajo dan današnji krivi učenjaki? Ponujajo nam na prodaj tisto krivo pričevanje, ki ga je bilo že mnogokrat slišati počensí od krivoverca Arija pa do poslednjega dandanašnjega bogatajca in skrunitelja cerkve Kristusove; ponujajo nam na prodaj neštevilne gerdenja in bogokletstva, ki so bile že tolikrat pogrete, pa na novo zabeljene s takim salom, kakoršen je ravno čas. In mnogi, ki jih poslušajo, menijo, kdo si ga vé, kakošno sladčico so pa kupili! Slastno jo povžijejo, ker so jim prodajalci obetali, da jih bo poterdila ta jed; pa se zelo goljufajo, kajti preje ali sleje začutijo, da jih boli glava, da jim je jed škodovala, — da so strup vžili! Ti krivi učenjaki terdijo in vpijejo, da cerkev zatira vedo ali znanstvo, svobodo, terdijo z vso zgovornostjo, da resnice kristjanstva nasprotujejo človeškemu umu, da torej ne morejo biti prave in resnične. Ali je pa to res? Nikakor ne, zakaj Bog, ki se nam je razodel, je ravno tisti, ki je dal um človeku, da zamore z njegovo pomočjo sprejemati resničnost božjega razodenja.

Lažejo, da katoliška cerkev zatira vedo ali znanstvo. Kolika prederznost! Kako bo katoliška cerkev zatirala vede, ker ravno ona je ustanovila brez števila šol, ki jih je hranila in ljubila, kakor skerbna mati svoje dete? In kakor nekdanj, tako tudi dan danes; cerkev je ustanovila vseučilišča, na katerih je učila in zobraževala mladino skoz vse stoletja. Ona je podpirala take in enake naprave z vsimi pomočki; pa ne samo nekdanj, ampak tudi sedaj tako dela. Kamor pride misijonar, postavi cerkev pa — šolo. Kako vendar morejo terditi, da cerkev zatira vedo, ki je od Boga postavljena učiteljica! Žalibog, da to nehvaležno terdijo dostikrat taki, ki so ravno pod cerkvenim vplivom se izobrazili: taki, ki pa se ne potrudijo, da bi se prepričali, kaj so delali in dognali izverstni cerkveni možje.

Pravijo: cerkev zatira svobodo! Ali je to res? Nikoli in nikakor ne! Cerkev ima nalogo, da razbija okove duha, srca in telesa; edino ona varuje pravico slehernega človeka in se za njo poteza, naj je veljak, naj je prostak, učen ali neučen, vse eno, naj je kdorkoli, ona se ne trese pred nobenim mogočnjakom, kar nam jasno spričuje zgodovina. Cerkev zahaja povsodi tje, kjer kraljuje revščina in robstvo (sužnost), ona stopa v temne vlažne ječe, jezne pogovarja, žalostne tolaži. Pa vendar terdijo hudobneži in nevedneži, da zatira svobodo. Pa ti ljudje imajo vse drugačen zapopadek o svobodi, kakor je res in kakor ga ima cerkev. Znati je pri teh ljudéh, da imajo za svobodo te-le reči: Vse-

stransko razberzdanost, veden in naj prederzniši boj zoper postavno rednost in pravico, pa razdiranje svetih zvez, ki vežejo ljudi v miru. Ako so pa takove reči ona svoboda, za katero se bije živi boj, potem je že res, da cerkev zatira svobodo. Nam se pa zdi, da to ni prava, ampak lažnjiva, živinska svoboda, in ako bi cerkev sprejela tako svobodo, razpadlo bi vse, svet bi se spremenil v razbojniško jamo. Cerkev nam oskerbuje in daje svobodo otrok Božjih, ki se opira na ljubečo pokorščino. Toda o taki svobodi neté slišati liberaluhi. Kaj čudni so ti ljudje! Oni zametajo in odrekajo pokorščino Kristusu in njegovi cerkvi; nasproti pa tirjajo z vso prederznostjo in tudi s silo, da bi vsak brez ugovora sprejel in se podvergel njihovim naukom, ki so pa ravno tako pisani, kakor prepovedani sad, in so toraj — strupeni.

Katoliška cerkev tedaj gotovo ne zatira napredka, ako bi to res bilo, bi ona zatirala tisto silo ali moč v človeku, ki ima nálog, da se razvija, da raste od spoznanja do spoznanja, od ljubezni do ljubezni. Kjer pa dije življenje, ondi je tudi napredek od rastline na polju do človeka veleuma, ki dan na dan snuje nove misli. Naravnost tedaj terdimo, da ravno cerkev nam kaže vzor, kteremu se vedno bližajmo, ki ga pa nikdar ne bomo dosegli. Vsak napredek mora biti kristijansk, kajti le taki nas pripelje k Bogu, ki je prava modrost pa ljubezen, vsak drug napredek pa je odmikanje, rakova pot, zato ker nas oddaljuje, odpeljuje od Boga.

Više svetovavstvo današnjega svetá so tudi mesejniki, ki posajajo sramotno poželjivost na sedež večnega božanstva, in pred njó kleče kadilo zažigajo. Oznanjujejo pa nauk te malikinje pismeno, besedno in izgledno, oni razdirajo sv. zvezo zakona pa družine, in na razvalinah čednostnega življenja zidajo tempeljne nečednosti in sladnosti. Prav taki so, kakor piše Juda pravični; oni so poželjivo živeči ljudje, ki se ne menijo za nasledke, ki prihajajo na dan iz takega skrunljivega življenja; živé, kakor so živeli ljudje v Noahovem času. Toraj ni treba popisovati, kako da mislijo zastran kristijanstva. Taki ljudje ne ljubijo in ne spoštujejo evangelija, ki priporoča devištvo, ki je naj lepši in naj blagši cvet vere Jezusove; taki ljudje, vsi zamašeni, ne čutijo prijetnega duha, ki kipi iz čednosti. Taki ljudje se tedaj zbirajo, da sodijo Kristusa in njegovo cerkev! Toraj pa ni čudo, da obsodijo obá! Meso se ne spovzame z duhom, zastoj je, ker v blatu ne odsevajo solnčni žarki, pač pa v čisti svitli vodi.

Više svetovavstvo so pa tudi molivci zlatega teleta, taki, ki jim je bog denar in časno premoženje, kterima služijo, kterima posveté vse svoje moči in zmožnosti. Kedar gré za denar, so prvi, ni jim mar ne čast ne zveličanje. Oni lažejo in goljufujejo, skoparijo in krađejo, ropajo in moré. Nočejo ne nedelj ne praznikov, ne menijo se za službo Božjo ne za duhovno življenje. Nebesa imajo tu na zemlji, in so tako zaverovani vanje, da se več ne morejo povzdigniti k Bogu. Toraj se spolnujejo nad njimi besede Kristusove: „Ložej pojde velbljod skozi šivankino uho, nego bogatin v nebesa.“

Taka je tista strahovita trojnica, tako je više svetovavstvo današnjega svetá, — pravi antikrist je. Takó vstrojena sodba gotovo obsodi in zaverže nebesko modrost, kristjansko zmernost in devištvo; neznansko napihnjena — zaničuje sveto cerkev in ji noče pokorna biti. Napuh pa je začetek vsega hudega, zato se taki ljudje težko spreobernejo. Taki tedaj je sodnji zbor posvetnjakov zoper sv. cerkev, in če tudi so si naskrižem, se urno pobratijo, kadar nakanijo soditi katoliško cerkev.

Pa tudi priče imajo, kakor so jih judje imeli. In kdo bi naštel krive priče, podkupljene z denarjem in

drugimi vrednostmi, ki pričajo zoper Kristusa in njegovo cerkev. Judje, kakor nekda, tako se tudi dan danes prav očitno kažejo in na vse gerlo kričé: „Križajmo cerkev!“ In če vprašaš: „Kaj pa je hudega naredila?“ odgovarjajo ti: „Ljudi zapeljuje, pravi jim, da ni treba, da bi bili pokorni cesarjem in sploh posvetni oblasti, ona sama hoče kraljevati.“ Res je, da se njihovo pričevanje nič ne vjema, očitno je, da je zlagano vse; toda ti ljudje že vejo, kaj bi radi, in dobro poznajo svoje bralce in poslušalce, ter že naprej vejo, da jim bodo ploskali, kajti derhal se vedno pomlajuje. Med novosegastimi judi pa stoji tudi premnogo kristijanov, Iskarjotovih bratov, ki se skušajo z judi, kateri bi več pričali zoper cerkev, pa tudi s poljubovanjem cerkev izdajajo. Na shodih kričé dokazovaje lahkovernim pa manj zvitim tovaršem, da je že zadnji čas, da se poteptá katoliška vera, če ne, se podre tempelj omike, svoboda, družinska sreča! Pa kako hinavsko včasí žalujejo, češ, da ina še kaj govoriti cerkev, češ, da temo razširja!

Pač so ostudni obrekovalci, ti lažniki! Podobni so ostudnima starcema v Babilonu, ki sta čisto Suzano zatožila tistega greha, ki sta ga sama hotela storiti, in Suzana bi bila v smert izdana, da ni prišel prerok Daniel, ki je razkril satansko hudobijo krivih prič. Take krive priče zoper cerkev so današnji lažnjivi liberalci.

Ker tedaj poznamo sodnike pa priče, ki tožijo in pričajo zoper kristijanstvo, tedaj je naša dolžnost, da spodbijamo krive priče, in brez usmiljenja odkrivamo vsa njihova natolcevanja. Bog nam je podelil jezik, s kterim ga poveljučujemo, in spričujemo resnico, naj je komu povoljno ali nepovoljno; človeški um si je izmislil tisk, ki je vzlasti dan danes mogočen pomoček za obojo stran. Kdor bi se skrtil za duri liberalcem, ali pa boječe molčal nasproti krivim pričam, on kaže, da je malo-dušnik ali pa — mevža.

Prišel pa bode tudi tisti velevažni dan, ko bode On nad oblaki sodil njé, ki sedaj sodijo Njega. Kdor zaničuje besedo pa ljubezen Božjo, kdor s sovraštvom do Boga v sercu izdihne svojo dušo, kdor v krivopričevalni obleki pride pred sodnji sedež, bo obsojen, in ne pojde v kraljestvo Božje.

Ne bojmo se nasprotnikov svete cerkve, ne bojmo se jih, če jih je še toliko, če so še tako hudovoljni in brezbožni, kajti reč, za katero naj se potezamo, je sveta, božja, ki je vselej zmagala, in bo tudi ta pot, če se prav vzdigne liberalcev kot listja in trave. Spominjajmo se aposteljna, ki veleva: „Primité za Božje orožje, da se zamorete braniti ob hudem dnevu. Stojte tedaj opasani z resnico, in oblečeni z oklepom pravice. Pred vsem pa vzemite v roko škit vere, s kterim zamorete ugasiti ognjene pšice.“

Romanje v Marijno-Celje.

(Dalje.)

Še se ni bil zasvetil zor jutranje zarije 26. sept. nad romantično dolino Marija-celjsko, ko naji s tovaršem angeljevo češenje, berneči glas zvoná probudi s počitka. Namen najin, opraviti romanje po slovenski šegi, ogledati se še nekoliko po mičnem górskem Marija-celjskem tergu in potem odriniti ter po zmožnosti dalječ pomakniti se do večera, naju namreč ni puščal poležavati, temuč gnal naji je jaderno na noge. Napotila sva se tudi kmali proti cerkvi, kjer je bilo že ljudi in romarjev precej zbranih. Sv. maše, ki so se kmali pričele, brane so bile — razun ene v zakladnici (Schatzkammer) — vse le pri milostnem altarju; opravljale so se tudi vse z blagoslovoma (razun omenjene), in ljudstvo je zraven nekaj pelo nekaj pa na glas molilo prav po-božno sv. roženkranc. Okoli 7. ure je bila sv. maša v

zakladnici, ktera je visoko gori nad zakristijo na evangeljski strani cerkve. Ljudi je bilo obilno prišlo tudi v le-to bogato nakičeno in še bolj založeno kapelico, ter se tudi tukaj obnašalo resnično prav lepo in spodbudno. — Po ti sv. maši šla sva si kaj zajuterka poiskat, kateri se je tu kakor v planinskem kraju res prav verlo dober dobi. Ko sva nakupila zdaj nekoliko „odpustkov,“ šla sva zopet v cerkev k veliki sv. maši. Kakor na predvečer, so tudi zdaj glasno doneče orglje in spremljajoča instrumentalna godba mogočno povzdigovala odličnost Božje službe, kateri je sledila pridiga. Po tem sv. opravilu sva ogledala cerkev tudi še v onih prostorih, za ktere nama je bilo prejšnji večer časa zmanjkalo. Pospesila sva se najpred na muzični kor, kjer stojijo staroslavne velike orglje, ene naj večjih, kar sem jih še vidil. Postavil jih je l. 1737 neki Summerholzer. Izpeljava njihova daje vedoželjnemu ogledovavcu dovolj občudovati. Štejejo namreč 38 spremenov, izmed katerih jih pride 11 na podnožje, ostalih 27 pak je pod oblastjo organistovih rok in mu 3 klavijature dajo za spremenitev glasov dovolj mnogoverstnosti. Omara orgelna je kiparski umotvor, in kaže odspred na 20 oddelkih cinate pišali, zmed katerih jih je srednjih 7 po 16 čevljev visokih. Mislim, da kadar se vse orglje rabijo in glasijo, mora se stresati cerkev v svojih podslombah v kljub velikanske prostranosti. — Od glavnega kora peljejo po obeh straneh nad kapelami stranski kori. Na tih korih se blizo milostnega altarja nahajajo na vsaki strani še po ene majhine orglje, na ktere se berž ko ne o delavnikih igra. Po zidinah teh korov visi brezštevilo veliko spominskih tabel, na katerih so naslikane razne podobe, ki kažejo in svedočijo čudodelno pomoč Marije v Celju. Večina teh tabel ima zlate okvire, so tudi mnoge prav umetno naslikane in bi človek mogel imeti več dni časa, ako bi hotel vsako posebej pogledati. Konec korov ob evangeljski strani pride se v zakladnico. Pač ni čuda, da se nekterim dandanašnjim „lačenberger-jem“ tako sline cedijo po cerkvenem premoženju, za ktero je naša novo-črna doba iznašla bistroumno (?) ime „lastnina mertve roke“, ki pa je zanesljivo desetkrat bolj poštena in pravična lastnina naših cerkev, kakor denar marsikakega ravno taistih večačev, ki vpijejo: čemu je cerkvam premoženje!*) — Kdor v Marija-celjsko zakladnico sam ne pride, temu je tudi težko dopovedati, kakošne dragocenosti se tu vidijo; na drobno popisati jih je skor nemogoče. Mislimo si veliko štiriogelno sobo (prav za prav kapelo, ker v sredi altar stoji), ki je razun ob vhodu in dveh oknih ob stenah vsa opasana z omarami. Sežejo blizo do oboka in so od sprednjih strani tako narejene in s šipami ograjene, kakor po zlatarskih štacunah taiste omare, v katerih so dragocenosti na ogled in za razprodajo razpostavljene. Te prelepe reči tedaj lahko vsakdo ogleduje, kadar je zakladnica odprta; na zahtevanje ptujcev razkazuje pa še gospod O. zakladničar**) posebej in bolj na drobno dragocenosti njene ter imenuje tudi bolj odlične daritelje itd. Tudi meni in mojemu tovaršu se je vsrečilo, da nama so bile z drugimi romarji vred razkazane po imenovanem g. očetu (verlem Jugoslovnanu) vse posebnosti bogate zakladnice. Vidili smo najpred osem prekrasnih in dragocenih mašnih plajščev, eden lepši od drugega. Med temi je eden že pet sto let star; drugi prelepi je dar neke pruske grofinje; zopet eden dar rajne nadvojvodinje Hildegarde (sopruge

avstrijskega nadvojvoda Albrecht-a); eden dar vdove knezinje Obrenovič-eve, sopruge zavratno-ubitega serbskega kneza Mihajla Obrenovič-a (rojena je ona Madjarka in je katoliške vere, — soprug njen, se vé, je bil staroverec), in eden dar rajn. nadvojvoda Jovana. Pokazal nam je dalje izmed mnogo altarnih svečnikov njih šestero in en križ iz kristala (dar cesarja Karola VI); dalje neki zlat želod, v katerem je shranjena taista krogla, ktero je bil izstrelil hudobnež na prejšnega cesarja Ferdinanda I, ko je bil še cesarovič-naslednik; — vidili smo več dragocenih kelhov in štiri monštrance, ki je ena sama vredna štirideset tavžent goldinarjev, — druga pak je dar sv. Očeta papeža Pija IX, ki so jo poslali l. 1857 Marija-celjski cerkvi o tadanji sedemstoletnici v spomin itd. Pokazal nam je med drugim zakladničar pisavno pero nekega protestanta, ki je svoje dni veliko pisaril zoper katoliško cerkev; vernivši pak se v njeno naročje se je trudil zopet mnogo s peresom, da bi popravil storjeno škodo in je slednjič tudi svoje pero Marija-celjski zakladnici v dar poklonil. Tudi žepna ura, ki jo je cesarica Marija Terezija navadno pri sebi nosila, je bila tu sem darovana. Sploh se vidi čez 20 reči v zakladnici, ki so darovane od cesarjev, kraljev ali njihovih soprug. Gotovo bi se častiti bravci poprej utrudili kakor bi prebrali, kar bi jim zamogel popisati o tukajšnjih dragocenih darilih. Svečniki, križci, verižice, serčki, perstani, table, ure, svetince, razni denarji, z eno besedo: tu vse miglja zlatnine in srebernine, biserov in dražih kamnov v raznih podobah in oblikah. Zmed družih reči naj omenim le še enega spominskega daru, namreč od rajnega ogerskega prvostolnika kardinala Scitovski-ta lastne, po življenji posnete podobe, ktera kleči pred stebričem, na katerem stoji kip Marijni. V rokah ima kardinal kip prezale, po njem zidane ostrogonske bazilike, ktero tako rekoč Mariji daruje. Vse to je skovano iz čistega zlata in srebra, in je silno umetno narejeno. —

Spregovoriti mi je še o Marijnem altarju, ki stoji v sredi zakladnice. Podobo, ki se na tem altarju časti, je v tem spisu že omenjeni ogerski kralj Ludovik neko noč dobil na persi, ko je bil ravno na vojski in od sovražnikov hudo stiskan. Oserčen s to čudovito dogodbo premaga sovražnike, in gre iz vojske namesto domu s svojimi vojaki naravnost v Marijno Celje in jel je zidati novo gotiško cerkev, od ktere zdaj, kakor sem že omenil le še srednji stolp stoji. Podoba Marijna je ostala tu, kjer se z velikim zaupanjem časti, in sicer časti tako, da se skor bolj spodobno in goreče ne more. Vse na njenem altarju je skoraj le srebro in zlato. Celo antependium altarni je okovan z veliko sreberno, bogato pozlačeno pločo, na kateri vidimo v pravih podobah (menda jih je 37) izraženo rodoslovno deblo cesarske Habsburg-lotrinske in kraljevo-napolitanske vladarske rodbine. To pločo, 3 sto liber težko, je darovala l. 1769 cesarica Marija Terezija; popraviti in s svojim rodoslovnim deblom pomnožiti pa jo je dala l. 1803 njena hči Marija Karolina, kraljica sicilijanska. In da bi spomin na že večkrat omenjenega ogerskega kralja Ludovika tu bolj živo ohranjen ostal, spravljen je v dveh omaricah zadej altarja ženitovanjska obleka njegova in njegove kraljice sopruge Elizabete, kar se nam je tudi radovoljno pokazalo. Da se človek od tacih znamenitost, od tacih dragocenih lepotij težko loči, kdo bi dvomil? Preden sem zapustil zakladnico, pokleknil sem še pred njen altar, in to-le zapisal v knjižico svojih zaznamkov: „Marija Celjska! prosi za me, za moje brate, sestro, prijatle, znance, rojake, za moje delavce, srenjčane, šolarje, za vse Slovence, za vse žive in mertve!“

(Dalje nasl.)

*) Prav lahko je verjetno, da bi marsikdo rad kupoval za papirnati denar, — se vé, kar bi se dalo, še to po naj nižji ceni, dragocene zlate in sreberne spominske darila, ktere so romarji in drugi dobrotniki cerkvam skup nanesli. Pis.

**) Marija-celjsko cerkev oskerbujejo oo. Benediktini, ki imajo ob cerkvi samostanu enako veliko poslopje. Pis.

Slovenci!

Snujte si katoliško-slovensko-politična društva!

(Dalje.)

Ako še pomislite, Slovenci! da smé vsled §. 6 šolske postave dane 25. maja 1868 povsod na vsaki šoli vsak avstrijski državlján brez razločka vere, ki je zavedajočo skušnjo napravil, kot učitelj postavljen biti, naj si bode jud ali luteran ali novi hajd; potem vidite, kako je potreba, da se ta od nemške večine sedanjega državnega zbora skovana šolska postava tako prenaredi da se vaši otroci v šoli ne bodo nevernikom, judom ali pa luteranom v poduk dajati smeli. Po naši želji nam bodo sčasoma le v resnici katoliški poslanci to postavo prenaredili. Si pa takih poslancev poiskati in izvoliti, nam je zopet katoliško-politiških društev potreba, ki bodo v tej zadevi še več storile, namreč tudi prošnje zoper brezverne šole napravljale, in ako bi bilo potreba, celó do cesarja pošiljale, da se ta postava prenaredi. — Ako bodemo mi katoličani roke križem držali, bodo naši brezverni nasprotniki čedalje bolj prederzni. Sej že tako očitno govorijo in pišejo, da popred ne bodo dali mirú, dokler ne bodo keršanskega nauka čisto iz vseh šol spravili.

Ako si pri prihodnjih volitvah avstrijski narodi ne bodo verno-katoliških poslancev volili, jaz stavim sto goldinarjev na enega, da, pred ko bode šest let minilo, se tudi keršanski nauk ne bode smel več v šoli učiti. — Pa kaj bi o tem več govoril; sej je vse to vsakemu jasno, kdor ni slepec na duši ali pa zaspanec.

Poslanec Figuli je bil pred nekterimi tedni na Dunaji postavo skoval, ki jo je „Religionsedikt“ imenoval, in s katero bi bil rad katoliško vero in cerkev vkoval v železne verige liberalnega ter brezvernega absolutizma ali samovoljstva. Ker so pa od vseh krajev protesti zoper toto naši sv. veri in cerkvi tako sovražno postavo na Dunaj dohajali, so jo v zavedajočem odboru poslanci vendar-le overgli — najberže le samo za zdaj; — ako pridejo za-nje vgodniši časi, to se pravi, ako bode ljudstvo zopet te in druge zadosti slaboverne poslance si izvolilo, jo bodo gotovo izpod klopi na mizo spravili.

Poslanec Rechbauer je bil skoval zopet drugo novo zakonsko postavo, ktere je tudi ravno tako potreba, kakor terna v peti. S to postavo hoče ljudi prisiliti, da bi se moral vsaki, ki se hoče ženiti, pred posvetno gosposko oklicati in poročiti dati; — kdor bi pa tega ne storil, tega posvetna oblast ne bo spožnala za poročnega, njegovi otroci se ne bodo smeli kot zakonski po očetu pisati, in ne bodo kos po stariših dedovati; taka dva bi se znala celó po žandarjih razpoditi. Na drugi strani pa cerkev takega zakona ne pozná, in ne more nobenemu odveze dati, ki ni od cerkve poročen in v takem zakonu živi. — Da bi tedaj vsled te postave vsaki, ki se hoče ženiti, imel dva pota, in sicer k poroki do posvetne in k poroki do duhovske gosposke, in dvojne stroške ali plačila, in sicer za posvetni oklic in posvetno poroko in cerkveni oklic in cerkveno poroko, je vsakemu jasno. To postavo so že tudi letos izdelati hotli; — pa ker tudi zoper to postavo od vseh krajev pritožbe dohajajo in ker so se ravno zdaj še druge okolišine premenile, jim menda še vendar ne bo stekla.

Ako si ljudstva pri novih volitvah saj po večini prav katoliških poslancev ne izvolijo, se bodo gotovo, kakor se v zavedajočih krogih že govori, duhovnikom vzele tudi kerstne, poročevalne in mertvaške bukve, in posebnim vradnikom se bode plačilo odločilo, ki bodo te bukve v svojih rokah imeli. In vse to se bo zgodilo ne iz ljubezni do narodov, ne da bi se ljudem

težave zljajšale in davki ponižali, ampak le iz nasprotovanja do sv. cerkve in njenih služabnikov.

Da bi nekteri sedanjih poslancev kaj radi vsako farovško zemljišče ali grunt prodali in denar za druge reči porabili, vsi vemo, ki jih poznamo. Se vé, da bi si marsikteri, kakor na Italijanskem, pri tej prodaji svoje žepe polnili. Kaj take tedaj briga, ako se morajo potem davki povikšati, da bodo duhovniki kos iz cesarskih kas svoje plačilo dobivati, da le oni denar v žepu imajo in pa naši sv. cerkvi eno za uho dajo!

Ker mora po paragrafu 25 vojaške postave (dane 5. decembra) tudi tisti, ki hoče v duhovski stan stopiti, popred za vojaka poterjen biti, če je za to, in se je bati, da bo malo tistih, ki bodo po zastran tega danem določilu vojaškega ministerstva še zamogli v duhovnico sprejeti biti, utegne k vsemu temu že v malo letih veliko pomanjkanje duhovnikov nastati, in ljudstvo bode čedalje bolj zdivjano. Kajti znano je, da učenost pa prebrisanost sama še človeka ne napravi dobrega; le sveta vera je zmožna človeško serce prav oblažiti. Dokaz tega nam je vsakdanja skušnja, ki nas uči, da se hudodelniki ne nahajajo samo med nevednim ljudstvom, ampak tudi med učenimi in tako imenovanimi omikanimi. Ljudje tudi pravijo, da bolj ko je kdo prebrisan, bolj se ga je potreba bati, ako vere in vesti nima, in da bolj ko vera peša, bolj se ječe polnijo s hudodelniki. In to je res. O letošnjih sejah poslanške zbornice je poslanec Waidele to sam dopričal, ki je rekel, da po vseh deželnih zborih našega cesarstva so se že pritožbe slišale, da se nevarnost roparskih napadov itd. čedalje bolj množi, in da v naših 18 velikih jetnišnicah, ki imajo prav za prav le za deset tisuč jetnikov prostora, je zdaj 25.000 jetnikov. In minister Herbst mu je obljubil, da bo dal dve veliki novi jetnišnici zidati! — Le tako naprej! bolj ko bodete vero prezirali in duhovnom vpliv spodkopavali, — več jetnišnic bodete morali zidati, — če bi bilo tudi naposled več ljudi v ječi kot zunaj!

Deržavljan pa, ki ima pravico in dolžnost poslanca voliti, mora vse to vedeti, da vé, komú bo pri volitvi svoj glas dal. Vse to zvedeti vam bodo pa zopet katoliško-politična društva priložnost dajale.

Pa ker ni mogoče, da bi človek vedno politiziral, se bodete v teh društvih tudi družih občekoristnih vednosti učili. Zdaj vam bodo vaši duhovni pastirji ali pa kak drug sposoben mož kaj zanimivega in podučljivega brali iz cerkvene ali svetne zgodovine, zdaj iz fizike, zdaj iz kmetijske kemije, zdaj iz kake knjige, ki govori o sadjo-, svilo- ali vinoreji itd. Pa tudi zapeli si bodete včasih katero, da bodete vsi veseli, ali si tudi kako drugo pripravno in pošteno veselico napravili. — Iz vsega tega gotovo vsak vidi, kako koristne in potrebne so take društva.

Pa kako se napravijo take društva? me bodete vprašali.

1. Tisti, ki hočejo tako društvo napraviti, morajo naj popred svoje sosede podučiti in jim povedati, zakaj so take društva in kako koristne, celó potrebne danes. Za naš mili narod je ravno zdaj morebiti odločivni čas, da dospemo do resnične ravnopravnosti, po postavi zagotovljene, ali pa gré po vodi še to malo, kar se zdaj kaže in odpira. Misel na sv. vero in misel na naš mili narod, kterege prvi buditelji bili so duhovni, bo dušne pastirje gotovo priganjala delati, da se katoliške društva med narodom razširijo.

2. Si ima priskerbeti sledeče postave: „Gesetz vom 15. November 1867 über das Vereinsrecht“ in „Gesetz vom 15. November 1867 über das Versammlungsrecht.“ Slovensko prestavljene se te postave nahajajo v kole-darji slovenske Matice za to leto.

Te kratke postave si mora prav dobro pregledati, da vé, kaj postava tirja. — Naj si kupi tudi „Strafgesetz“ od leta 1852. Vse te postave se lahko dobijo pri vsakem knjigoteržcu, ali pa neposrednje z Dunaja (iz c. k. dvorne in državne tiskarnice: k. k. Hof- und Staatsdruckerei). — Kazenske postave vedeti je zato potreba, ker §. 17 postave o društvnem pravu (Vereinsrecht) pervomestniku dolžnost nalaga, da se mora zoperpostavnemu izrazovanju in djanju nasproti postaviti, in ako bi ga ne poslušali, zbor razpustiti. — Da bo pervomestnik tedaj vedel, kaj je zoper postavo, kaj pa ne, je potreba, da popred enkrat kazenske postave prebere. — V malih društvih, kjer ljudje le bolj poslušajo, da bi se kaj naučili, ne pa da bi govorili, znanje teh kazenskih postav ni tako potrebno, pa vendar dobro.

3. Kadar so se ljudje navdušili za katoliško-politiško društvo in se prepričali, da je potrebno, naj tisti, ki hoče društvo napraviti, nekatere veljavne može k osebnemu (privatnemu) posvetovanju skliče. Ako vtemelitelju društva tudi ti može poterdijo, da nad mnogobrojnim pristopom udov ni dvomiti, se pravila pregledajo in razjasnijo.

Potem volijo ti može 5 do 10 možev v tako imenovani osnovalni odbor „katoliško-slovenskega društva“ in odborniki si izberejo potem izmed sebe enega za pervomestnika. Naj perva skerb odborova mora zdaj biti, da se pravila petkrat prepisejo, in da se naznani namen vtemelitelje takega društva deželni politični oblasti ali namestniji, kakor veleva §. 4 postave o društvnem pravu, dane 15. novembra 1867. (Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. M. Margareta Venedik. 26. apr. o 12 po noči je umerla častita uršularica M. Margareta Venedik, ki se spodobi, da ji majhen spominček postavimo v Danici. Rojena je bila 19. aprila 1806 od meščanskih staršev v Ljubljani in pri sv. kerstu imenovana Katarina. Hodila je že od otročjih let v uršulinske šole in prav posebno se je skazovala v uku, v marljivosti in v lepem obnašanji. L. 1821 je stopila v samostan kakor novakinja in 3. avg. je bila preoblečena z imenom Marija Marjeta sedmerih Marijnih žalost.

Imela je velike zmožnosti ter si je zraven navadnih šolskih in družih znanj pridobila tudi francoski jezik, risanje in slikanje ali malanje. Ranjki g. M. Langus jo je bil prav dobro izučil v tako imenovani oljnati malarii in naslikala je več lepih podób.

Prav posebno izurjena je bila v glasbi; ranjki nepozabljivi mojster Rihar je bil namreč izučil svojo učenko Margareto čisto po svojem načinu in umetnosti ter v cerkvenem duhu, kakor je bilo lastno slavnemu in pobožnemu umetniku. Polnih 47 lét je M. Margareta v nunski cerkvi orglala ter je veliko pripomogla v povečanje in hvalo Božjo. Slišali smo iz ust moža, ki ni umetnik, pobožno čutilo pa ima, še v njenem življenji govoriti, da mu „orglanje nikjer ni tako všeč kakor pri nunah.“ Ali ne kaže to, da pobožno serce vé tudi orgelnim glasom, bi djal, nekako pobožnost dati? Je pa tudi igrala slovenske pesmi od Matere Božje z nekakim prav posebnim veseljem in radostjo, zlasti pesem, v kateri se velikrat ponavlja: „Marija, hiti, hiti na pomoč!“ Mnogim gg. duhovnom je z velikim veseljem orglala za novo mašo.

Še pri 64 letih je bila Margareta prav marljiva in neutrudljiva učenica v 4. in 5. razredu notranje šole, — zraven tega pa vodnica za novakinje; za oboje je treba veliko truda, skerblijivosti in posebne gorečnosti.

Z velikonočnimi počitnicami pa je M. Margareta dokončala svoje trudno delo, da bi v nebesih večno Alelujo pela, ktero je veliko saboto pri vstajenji še

toliko veselo in s toliko pobožnostjo prepevala — poslednjokrat.

Pri tolikih in tako lepih zmožnostih in vednostih pa je bila blaga Margareta tako ponižna, tiha, krotka, kakor bi bila zadnja izmed vsih, in pečala se ni nič kakor za pokoršino in za to, da bi svojo dolžnost na tanko spolnovala.

Pa je bila tudi kaj posebna v skazovanji samostanskih čednost; prav spolnovati svete pravila svojega reda je bilo njeno glavno prizadevanje. Sveto pokoršino je spolnovala na tanko in do čistega, nikoli ni kaj ugovarjala ali se izgovarjala, naj je bil ukaz samo za ujo ali sploh, težak ali lahek, — nji je bilo vse enako, vse je storila z mirnim srcem in veselim obrazom. Še v dan smerti je rekla svojim novicinjam: kako sladko je umreti, ako je človek z Jezusom križ nosil! — Za slovo jim je poslednjič dala ta nauk: naj bodo pokorne, in zatajajo naj svojo lastno voljo. —

Živelja je prav natanko po sveti ubožnosti, in vabila se je v nji skerbno; v njeni sobi in kar je sicer potrebštin imela, je bilo vse priprosto in nezlikano — po obljubljeni ubožnosti.

Sveta čistost je bila njena preserčna sladkost; nič ni raji pela kakor verstico, ki se poje pri slovesni obljubi (profesiji): „Ipsi sum desponsata, cui Angeli serviunt, cujus pulchritudinem sol et luna mirantur.“ — „Njemu sem zaročena, kateremu angeli strežejo, čigar lepoto solnce in mesec občudujeta.“ — Obletnica njene slovesne obljube ji je bila vselej veliki praznik; letos pa je móгла svoj ljubi god obhajati v postelji — in pa na mertvaški postelji, namreč 22. aprila: bila pa je čisto zadovoljna. — Silno silno žejo je imela po sv. Obhajilu in prejemale je Jezusa z veliko ljubeznijo prav prav obilnokrat. Vse njeno upanje je bilo v Jezusu, prav mirno in dobre volje je v zaupanji na Jezusu preživela svoje dni, dokler je ni k sebi poklical.

Smert je imela vedno pred očmi. V torek v velikem tednu je pesem pri blagoslovu (sveto) pisala na note; ko je dokončala, je zapisala: „Margaritha requiescat in pace.“ „Margareta naj počiva v miru.“ — Umerla je tudi prav rada; sama je rekla: pripravljena sem umreti, — ne zaupam v svoje zasluženje, ampak v zasluženje Jezusovo.“ — Po sv. Obhajilu v dan smerti je molila še iz „Dušne paše“ preč. škofa Baraga, potem si je dala brati iz ravno teh bukev. Tako umerje pravični. —

Razstava družbe sv. Rešnjega Telesa se je posebno dobro obnesla. Obé sobi v parlatoriji ste bile napolnjeni s prelepimi mašnimi plajši, pluvijali, albami, in vsakterimi cerkvenimi opravami in oblekami in prelepo ter lično in umetno so mnoge reči izdelane. Veselo je, kolikor se sliši, da se tako rekoč celo mesto pri izdelovanji cerkvene robe vdeležuje, nunski samostan ter gospé in šola, mestne gospé in gospodičine, kakor tudi osebne dekliske šole ali odgojiša po mestu so delale z vse hvale vredno marljivostjo za ubožne cerkve po Kranjskem. Ognjiše tako reči pa je pri gospodičini Terziji Bučarjevi, ki je osnovala nekako lastno šolo, da se gospodičine in deklisce vadijo v cerkvenih delih; Bog jim sto- in stokrat plačaj tako lepo gorečnost!

Katoliška rokodelska družba je imela preteklo nedeljo svoj obletni shod. Ne posebno veliko število, pa smé se reči, da pravo jedro verlih mojstrov in pomočnikov je bilo pričujoče, in taki može in mladenči v družbo zbrani so za vsako mesto blagor in čast. Vidi se mladim rokodelcem že po njih obnašanji, da je res, kar se je sporočevalo, da imajo namreč rokodelci vsestransko priliko se dobro olikati in izobraziti, ker več gospodov jih v mnogoterih tvarinah zastonj podučuje o večerih. Tudi v boleznih itd. dobivajo družniki pomoč od družbe, ktera ima že čez 1300 gld. svojega premoženja. Ko bi mladi rokodelski ljudje vedili in dobre

premisli, koliko dobrega se v tej družbi vživa, gotovo bi se veliko obilniše vdeleževali. Posebno koristno bi utegnili biti, naj bi se raji v eno družbo zedinjevali, ki ima sredke za pomoč in omiko, kakor da se nove družbe snujejo, katerih namen je prav za prav ravno tisti, ali bi saj imeli biti. Odveč je omenjati, kolika hvala gre g. predsedniku dr. Vončinu, ki je pred 15 leti družbo osnoval in jo s premnogimi darežljivostmi vse leta vodil.

Vprašanja za samostalne duhovnije 3., 4. in 5. vel. travna 1870:

1. Ex dogmatica: a) Determinetur objectum, in quo definiendo Ecclesia est infallibilis. b) Confessionem sacramentalem ad salutem necessariam jure divino demonstratur. c) Poenas inferni esse aeternas probetur.

2. Ex theologia morali: a) Quid est abnegatio sui, quale ejus objectum et quantum ejus momentum pro vita christiana? b) Officium docendi proximum nostrum, in quo consistat et quae sint peccata contra illud, ostendatur. c) An leges humanae in conscientia quoque obligant?

3. Ex jure canonico: a) Quinam irregulares ex defectu lenitatis? b) Quomodo procedat parochus in sepe-liendis suicidis? c) Lucas ducturus Annam inter alia profert: Catharina, noverca sponsae meae Annae erat amita Petri, patris defunctae uxoris meae Theresiae. Confiatur desuper schema consanguinitatis, exhibitaque relatione Lucam inter et Petrum, Petrique cognatos declaratur, possitne Lucas validum cum Anna inire matrimonium.

4. Ex paraphrasi biblica: Paraphrastico modo proponantur pericopae: a) evangelii s. Matthaei capitis 19. inde a versu 13. usque ad finem; b) epistolae ad Timotheum primae capitis 6. inde a versu 3. usque 16. inclusive.

5. Iz duhovnega pastirstva: a) Na kaj mora pridigar gledati, da izvoli pripravno poglavitno resnico? b) V katerem oziru se prikrašuje spovedna pravica? c) Ktere dolžnosti ima duhovni pastir o pripravljanji bolnikov k prejemi svetih zakramentov? —

6. Pridiga: Naj se napravi pridiga v dveh delih po evangeiskem oddelku za drugo nedeljo po veliki noči (Jan. 10., 11—16.). Vpeljava in sklep naj se popolnoma izdelata, izpeljava pa naj se samo osnuje.

7. Keršanski nauk: Ktere so čveterne znamenja prave Jezusove cerkve?

V Mariboru na dekliški šoli, kakor „Narod“ piše, je šolski svet katehetu odtegnil mesečno plačo, ker ni hotel v pričo šolskega ogleda Esselna otrók iz keršanskega nauka izpraševati.

Od sv. Marka niže Ptuja. — Preteklo saboto smo pokopali nesrečnega moža, ki je več časa velike bolečine terpel in se lepo dal s sv. zakramenti previditi; vendar je njegovo zaupanje v Božjo previdnost pešalo, in da bi svoje terpljenje prikrašal, je zagnal ženo in otroke na polje, poiskal britvo, si žile na levi roki prezal in si nesrečno končal življenje. Našli so ga še toplega in zraven njega tudi Božjo martro, katero je bil s stene vzel. Misliti bi bilo, da ni bil pri zdravi pameti, torej o njegovi srečni ali nesrečni večnosti nočemo soditi, marveč to prepustimo Božji milosti. Bog obvari slehernemu veliki dar: zdravi um in pamet!

Sedanji mesec majnik je komaj preobrazil prej žalostno zemljino obličje. Zdaj drevje z lepim dišečim cvetjem razveseljuje človeško oko, in milo petje nedolžnih ptičev nas napolnjuje s hvaležnimi občutki. Čeravno je bil proti koncu sušca debel sneg, da so voze na stezah pušali in le s pomočjo konjev v bližnje vasi se rešili vozarji, si zdaj precej sadja obetajo. Toda na polju silje slabo stoji, ker žito je redko in majhno, in komaj se klasje prikazuje.

Kar so farmani dolgo si želeli, se je začelo spolnovati: zadnjega sušca sta domača dva duhovnika zad-

njokrat maševala na starem oltarju, in sedaj zidajo novo cerkev, katero mislijo do jeseni za silo dodelati. Bog daj srečo, da bi se delo dokončalo k večji Božji časti in k našemu izveličanju.

V Terstu so 23. aprila prejeli subdijakonstvo naslednji gg. bogoslovci: Jož. Antiko, Jan. Benedik, Jan. Benati, Nik. Burlin, Bl. Glavina, Mat. Markič, And. Scitar, Mih. Šobar, Drag. Žnidarič, Jož. Zupan.

Iz Ingoldstadta, 5. majnika pišejo naš prečast. o. Salezij Volčič marsiktere reči do preč. o. gvardijana Salvatorja, ki so mikavne njih častitim bratom, pa tudi drugim rojakom. Pismo pravi: „Moje popotvanje in obiskovanje (samostanov) se smé dozdatj srečno imenovati. V Berchtesgadnu in Monakovem sem opravil, jutri pričnem v Ingoldstadtu, kjer zdaj bivam. Ingoldstadt je perva terdnjava na Parskem s kacimi 17000 prebivavci. Edina nezgoda, ki se mi je dosihmal primerila, je ta, da na železnici med Monakovim in Ingoldstadtom sem iz voza stopivši bil pušen, moja majhna cula pa je dalje šla. Čez kake 4—5 ur pride drugi vlak, ki me je v Ingoldstadt pripeljal, ali koliko skerb sem imel za svojo robo, ker vidil sem, da vlak, ki je mene pustil, je bil odmenjen v Norimbergo in Lipsko! Priporočil sem se sv. Antonu Padvanskemu, in dobro se je izšlo. Gvardijan iz Ingoldstadta me je čakal na kolodvoru; gospodje, ki so se z menoj peljali, so ga prašali, če na koga svojega reda čaka; to priterdivšemu so izročili mojo robo, katero sem dobil v kloštru, ko sem pozneje prišel.

Te verstice pišem še v zakurjeni čelici. Z Berchtersgadna v Monakov popotvaje sem šel še čez novo padli sneg; vendar pa sem našel po Avstrijskem, Solnograškem in Parskem naj lepše ozimne, malo ali pa celo nič niso bile poškodovane v dolgi zimi, ker sneg je bil jeseni zapadel na zmrzlo zemljo, in tukaj, kakor je znano, se ozimina poprej seje, kakor pa pri nas.

Ol (pivo) piti se na Parskem šteje med polovico blagrov; meni se opoldan ne prileže, in pijem nekoliko vina, ki pa sploh ni dosti vredno; zvečer pa ol.

Kamor pridem, so okna v obednici olupšane z naj goršimi cveticami. Rekli so mi, to ima okrajina v navadi ob času obiskovanja. Cerkve, kori, klosterski mostovži, obednice, sakristije so vse čedno izmite. Tudi to je lepa navada.

Da mi je marsikaj prenesti, kar tiče moje navado, se vé samo po sebi, vendar sem dozdatj precej zdrav, hvala Bogu! Imajo tukaj z gredic naj lepši salato, tudi že kumare itd.; toda ali olje ni dobro, ali pa je saj kis (jesih) povsod zanič; delajo kis iz bukovega oglja s spiritusom, ki je sicer prav hud in bel kakor voda, toda meni ne služi. To so malovrednosti. Poglavitna reč je, da po svojem poklicu delam dobrega, kolikor morem, in upam, da z Božjo pomočjo ni zastonj.

Iz Rima. Koštitucija se tako-le glasi: Pij škof, služabnik služabnikov Božjih, s poterjenjem vesoljnega zbora, da naj se to vselej pomni.

Božji Sin in človeškega rodü Odrešenik, Gospod naš Jezus Kristus, ko se je nazaj vračal k Očetu, je obljubil, da bo vse dni do konca časov ostal s svojo na zemlji vojskujočo Cerkvijo. Tedaj on nikoli ni opustil svoji ljubljeni nevesti na strani stati, jo v učenji spremljevati, jo v delovanji blagoslavljeti, in ji vselej v nevarnosti na pomoč priti. Ta njegova zveličanska previdnost, ko se je kazala vedno po drugih brezštevilnih dobrotah, je naj očitniši postala po tistem sadu, ki ga je keršanski svet v toliki obilnosti pridobival iz vesoljnih zborov, in zlasti iz tridenškega, akoravno se je obhajal o hudih časih. Tu so bile presvete verske resnice bolj natanko določene in obširniši razložene, zmote zaveržene in krotene; tu so bile cerkvene po-

stave za red (disciplina) ponovljene in bolj terdno vstanovaljene, pospeševalo se je pri duhovščini prizadevanje za učenosti in pobožnosti, pripravljale so se mladenčem vstanovališča za duhovski stan in poslednjič se je v novo povzdignilo življenje keršanskega ljudstva z bolj natančnim podučevanjem vernikov in pogostnišim prejemanjem sv. zakramentov. Od tod je dalje natančniši občenje udov z vidnim poglavarjem, in celo Kristusovo skrivnostno telo je večji živost pridobivalo. Od tod so se množile duhovne družbe, in druge naredbe keršanske pobožnosti; od tod tudi ona neomahljiva in do preli-vanja kervi stanovitna gorečnost za razširjanje Kristusovega kraljestva po širokem svetu.

Ali vender, ko prevdarjamo kakor se spodobi s hvaležnim srcem te in enake znamenite dobrote, ki jih je božja milost cerkvi po zadnjem vesoljnem zboru delila, ne moremo pregnati britke žalosti zavoljo prehudih nezgod, ki so zlasti od tod izvirale, ker so premnogi ali veljavo tega presvetega zbora zaničevali, ali pa njegove naj modrejši določila zanemarjali.

Slehnemu je namreč znano, kako so se krivo-verstva, obsojene od trienških očetov, sčasoma razkosale v brezštevilne ločine, ki so se v raznih mislih med seboj prepirale, ter je bila pri mnogih poslednjič vsa vera v Kristusa pretresena; to pa zato, ker so božje učenitvo Cerkve zavergli, in so reči, ki vero zadevajo, vsakemu v lastno razsodbo prepustili. In sv. pismo samo, ki so poprej terdili, da je edini vir in obseg keršanskega uka, so torej zdaj pričeli ne več za božjo besedo imeti, temuč ga celo basniškimi izmišljijam prištevati.

Vsled tega se je pričel in je prav obširno po svetu krožil tisti uk umor ali naravoverstva (racionalizma ali naturalizma), ki je keršanski veri kakor čeznaravni (čeznatorni, od Boga razodeti) napravi naravnost nasproti, ter vse počenja, da bi Kristusa, ki je edini naš Gospod in Zveličar, izločil iz človeških senc, iz življenja in šeg narodov, ter bi se vstanovilo zgolj kraljestvo uma ali narave (nature), kakor ga imenujejo.

Ko so zapustili in zavergli keršansko vero, in tajili pravega Boga in njegovega Kristusa, se je njih veliko z duhom pogreznilo v brezno vseboštva (panteizma), materijelizma in brezboštva (ateizma), tako da k zadnjemu tudi tajé samo duhovno naravo in vsako zapoved za to, kar je pravično in pravno, in išejo vso podlago človeške družbe razdjati.

Ko se je ta hudobija povsod razširila, se je žalibog prigodilo, da je veliko sinov kat. cerkve pravo pot pobožnosti zapustilo, da so pri njih verske resnice zlagoma moč zgubivale, in tako je njih katoliški duh onemogel. Zapeljani z raznimi ptujimi nauki, so naturo in milost (gnado), učenost človeško in božjo vero eno z drugo pomešali, so pravi pomen verskih resnic, kakor ga ima in uči sveta mati cerkev, pokvarili, in vidi se, da pravost in čistost vere v nevarnost pripravljajo. Kako bi se pri oziru na vse to naj večji žalost in strah ne polastil sv. cerkve? Kakor namreč Bog hoče, da se vsi ljudje zveličajo in pridejo k spoznanju resnice; kakor je Kristus prišel, da bi zveličal, kar je bilo zgubljenega, in da bi raztresene sinove Božje v eno zbral: tako je Cerkev, postavljena od Boga ljudstvom mati in učenica, spoznala vsim dolžnico, in je vselej pripravljena in namenjena, vzdigniti jih, ki so padli, omahujoče podpirati, sprejeti jih, ki se povernejo, dobre pokrepčati in jih še bolj vterditi. Zato ona nikdar nehati ne more, da bi ne pričala in ne učila resnice Božje, ki vse ozdravi, dobro vedoča, da je nji rečeno: „Moj duh, ki je v tebi, in moje besede, ki sem jih položil v tvoje usta, naj se nikdar ne ločijo od tvojih ust od slej in na vekoma. (Iz. 59, 21.)

Mi tedaj nasledovaje svoje sprednike po svoji naj višji apostolski dolžnosti nikoli nismo opustili katoliško

resnico učiti in braniti, napačne nauke pa zavreči. Zdaj pa, ko z nami sedé in se posvetujejo škofje vesoljnega sveta, zbrani po naši veljavi v svetem duhu v ta vesoljni zbor, smo sklenili, opiraje se na pisano in ustno božjo besedo, kakor smo jo sprejeli sveto hranjeno in prav razlagano od katoliške cerkve: smo sklenili s tega Petrovega pristola v pričo vsih spoznati in določiti zveličansko Kristusovo vero, nasprotne zmote pa po moči, ki nam je od Boga dana, zavreči in obsoditi. (Dalje nasl.)

Iz Rima. Med tem, ko se očetje vesoljnega zbora zastran Primata sv. očeta pomenkvajo v domačih (privatnih) shodih, ki jih imajo po raznosti narodov, se snidejo sem ter tje tudi v kongregacijo v baziliki sv. Petra. Tako so imeli kongregacijo 4. maja, v kateri so glasovali, da naj bi se vravnal mali katekizem, ki naj bi veljal za vso kat. cerkev. Bilo je okoli 550 glasov za to, da naj se vravná taki katekizem za vso cerkev, kacih 100 je bilo nasprotne misli. Večina, se vé da, obveljá.

Razgled po svetu.

Politiški zajci in lesičniki so svoj pot v koprivah zavolj papeževe „nezmotljivosti.“ Jožefinstvo, razkolništvo, placetum regium (policijsko stikanje po dopisovanjih z Rimom itd.) in kdo vé, ktere še so strašila, s kterimi išejo maloverneži sv. Duha oplasiti, da bi namenov Božjih ne zverševal v sv. Cerkvi. Taka neznan-ska debelobučnost se spodobi k večemu mohamedanu, ne pa keršenemu človeku. Kdor je ponižen katoličan, mirno čaka, kaj da bo v sv. Duhu zbrana Cerkev sklenila; na to poreče: Kredo, — Verujem! in mirno pojde k svojemu delu.

Novo ministerstvo s svojimi namerami in kaj posebnim dopolnovanjem je še zmiraj uganka na več strani. Zopet novi ministri so: Baron Lud. Holzgethan za denarstvo; bar. Petrino, Bukovinec in verli poganjavec za ravnopravnost vsim narodom, za poljedelstvo; bar. Widmann za deželno brambo. V oddelek naučnega ministerstva je prišel ko sekcijski prednik g. Czedik, ki ga „Presse“ le v tem hvali, da je bil od nekđaj nasprotnik „klerikalnih prederzovanj“ ali pretenzij; ravno tako malo je z njim zadovoljna „Neue Fr. Presse“ — in ne bolj katoliški listi. O Widmannovem prejšnjem življenju tudi marsikaj pišejo, kar mu poti ne gladi. Pa kaj se če? Dandanašnji je veliko „oportunitnih“ glav, ki se ravnajo po vsakdanji sapi in tudi za dobro stran delajo, ako pride lepo vreme. Stanovitno značajne vlade bode pa svet le takrat imel, kadar se bo pri volitvah velikih državnih služabnikov gledalo zlasti na njih verno nra-vnost. Kdor n. pr. kakor katoličan zanemarja glavne dolžnosti svoje vere ter je kakor si bodi nezvest sin svoje matere Cerkve, kdo bo takemu zaupal, da bode druge dolžnosti kakor državnik vestno spolnoval? V pojasnilo se piše „oficijozno“, da sedanje ministerstvo je bistveno le memogredoče in Potocki bo še le iz nove zbornice volil v resnici zborniško vlado, ki bo vedila ceniti njegove prizadevanja za spravo z narodi.

Razne novice. S Poljaki se je jél Potocki zastran sprave pogovarjati v začetku tega tedna; jutri ima iti v Prago pomenit se s Čehi; potlej pridejo na versto Slovenci, kakor pravijo. — Postava za davek iz pridobitkov so na stran djali. — Šmerling odstopi od predsedništva pri višji sodni na Dunaju, — imenujejo pa že bivšega ministra Herbstta ko naslednika! — Na Napoleonovo poprašanje francoskih volilcev, če je narod dovoljin z njegovim dosedanjim ongavljenjem, jih je čez 7 milijonov odgovorilo, da — blizo poldruzega milijona pa, da ne. V Parizu in po več velicih mestih je imel znamenito večino zoper sebe, kar gotovo ni dobro znamenje. Iz Rima katoliški cerkvi sovražljivi časniki

vedno naznanujejo naj bolj debele laži. Nobeden naj se ne dá za nas voditi tem izdajavcem svoje cerkve in nepoštenjakom, ki ljudem za denar lažejo, kakor cigani za maslo in klobase! — Ko vse piše o konciliju, je tudi puntar Macini spisal brošuro, in pravi da bode Rim padel, kadar bo razpeta zastava republičanska na Laškem. Res jo hudodelca Garibaldi in Macini že veliko lét razpenjata, pa je razpeti ne moreta!

Marija Šmarnica.

Pomlad mila, cvetke krasne,
Drobnih tičic pesme glasne,
In narava cvetna vsa,
Sladkoto me buči, ogreva,
Da Ti serce slavo peva,
O Marija Šmarnica!

V rajskem verti si cvetela,
Šmarnica nedolžna, bela,
Preden svet je vstvarjen bil.
Najčistejši v Božji lasti!
Čez Te za trenutk oblasti
Nikdar satan ni dobil.

Nežna Šmarnica! si skrito
Tu na zemlji, al častito
Zaduhtela in lepó;
Predišče tvoje cvetje.
Napolnilo celi svet je,
Zveselilo vse nebó.

Čisti angeli čudili
In stermeče vsi slavili
Kinč, lepoto so tvojo,
Tvoje cvetje rajsko-milo
Je clo Jezusa nagnilo,
Da je prišel na zemljó.

Šmarnica nebeška! poje
Ti veselo serce moje,
Tebe z angeli slaví;
Ne dopusti, da odjenja
Kdaj od milega slavljenja,
Dokler v persih mi živi.

In ko zadnji dan prihaja,
Šmarnica, Kraljica maja!
Ti na strani meni stoj,
Zadnje zmagam dá skušnjave,
Da v nebeškem verti slave,
Bom prebival tam s teboj. —

Radoslav.

Iz Ljubljane. V razgovor, kako se je Slovincem v politiskem oziru sedanja tehtni čas obnašati, se je bilo to nedeljo v Ljubljano sošlo nekoliko poslancev iz Istre, Tersta, Goriškega in Kranjskega; iz Štajarskega in Koroškega so dospele pismeno njih misli. Razprave so bile prav žive, razmere isterskih, goriških, terzaško-okoliških Slovincem obširno pojasnovane, da še ne tako. Konec je bilo popolno soglasje vsih pričujočih v vsih rečéh. (Novice.)

Postava o rabi slovenščine v vradnijah, v deželnem zboru že v drugič sklenjena, zopet ni poterjena. Naj berze bodo še velikrat „špancirale“ gotiške oblike med terde kranjske gorjance, ki jih toliko umejo, kolikor Hočevarji cirilico. —

Dr. Bleiweis je dobil pismi častnega uda od „društva dobročinjenja“ v Carigradu in od „pevačkoga društva“ v Zagrebu.

„In eo non est sanitas.“ Undan sem bil interpeliran od prav spoštovane strani, da naj zavračam „Tagblattove“ ostudnosti in laži. Pregledal sem čez več tednov res zopet samo nekaj malo listov. Ali kaj hočete z bolnim umazancem in mazačem? Ozdravil se zavoljo svoje lastne hudobnosti nikdar ne bo, dokler ne pogine v svoji nesnagi. Cerkev mu je tern v pèti; — o papežu govori gerje kakor plašar; — katoliškemu duhovstvu je do žolca nevošljiv za njegov vpliv do ljudstva; — v zadregi je, ali bi bolj lagal zoper gr. Brandisa, zoper jezuite ali zoper šole v duhovskih rokah. Privoši komur si bodi več kakor pa slovenstvu! — Naj pomisli kdo n. pr. avšasto laž od cerkvenega zbora: predsednik je bil kardinala Švarcenberga tako z zvoncem obzvonil, da so ga morali z govorniša peljati! — Ni je tako svete reči, da bi je tagblattarji ne oskrunili, bodi si spoved ali kaj drugega.

Zdaj ga mora celo mežnar na Brezji na Gorenškem za poštenje tožiti, ker je „Tagblatt“ svojim bravcem v dopisu spod Triglava o neki pripovedki čenčal in lagal, da je mežnar ljudem obrito in pomalano prešičjo glavo kazal za plačo po 10 kr., češ, da je to v

svinjo zakleta glava koroškega kerčmarja, ki so pa papež z lastnoročnim pismom ukazali, naj se zakleti na Brezje žene, da se ondi zopet v človeka spremeni na prošnjo M. Božje, ki je že veliko čudežev storila. — Tako „inteligentači“ išejo oskruniti papeža, božjo pot in dobro ime bližnjega. Kaj mora „Tagbl.“ po tem takem reči k svojim lastnim besedam: „klerikale Blätter schlagen nur zu oft einen Ton an, der in guter Gesellschaft durchaus nicht üblich ist?“ V kakošne „gesellschaften“ neki „Tagblatt“ nosi svoje „obrite in pomalane svinjske glave?“ —

Deutschenhass?!? „Nemški duh je naj večji nasprotnik „ultramontanizma,“ pravi „Tagblatt“ kar naravnost v spisu „Warum der Deutschenhass.“ Kdor vé, kaj je Tagblattu „ultramontanizem,“ bode tudi znal ceniti „kompliment,“ ki ga je Tagblatt s to žveko urezal poštenim Nemcem; toda mi poznamo nekega večega nasprotnika pravega in zvesto-vernega katoličanstva, in ta ni nemški, ampak nemškutarski duh, kakoršen piha v sovražljivem in zagrizenem Tagblattu, in dopiha večkrat tudi tje v judovske „Presse“ in druge nemške liste. Ravno ko smo omenjeni Tagblattov članek pregledovali, nam je prišel v roke spis iz „Neue Fr. Presse“ od 7. t. m., kateri v enakem duhu klata o sovraštvu do Nemcev, in v katerem je to najberže resnica, da bode dr. Pogačar stolni prošt; drugo, kar je čebljano zoper mil. škofa in dr. Pogačarja, je laž in obrekovanje, in pa tako neslano zbledeno, da vsak, ki okolišine le malo pozná, mora reči: širokoustni pisac še lagati ne zná. Ne spodobi se nam zavetovati premil. kneza in škofa; dosti je, ako zaterdimo, da resnica je ravno nasprotno tega, kar „Presse“ piše... In kdo bo verjel, da je tihi in dobroserčni g. dekan „der wüthendste Deutschenhasser,“ ali da je „duhovstvo in ljudstvo po deželi o volitvah na naj sovražljivši način zoper Nemce hujskal?“ — Katoličanje Nemcev in nobenega naroda ne sovražimo in ne smemo sovražiti; to nam človečnost in sv. vera prepoveduje: torej protestujemo zoper tako potuhnjeno očitjanje. Potegujemo se pa za sv. vero kljubu nejeverskemu liberalizmu, ker je dolžnost, in potegujemo se za pravice svojega naroda, kar noben pošten in pravičen človek ne more nikomur v krivico šteti, in tudi zato, ker je res slovenski duh veri bolj prijazen kakor nemški.

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofii. Č. g. Simon Rupnik, kapl. v Ternju, slavinske fara, je umrl 7. maja R. I. P.

V terzaški škofii. Č. g. Konšt. Branchetta, duh. pomočnik pri sv. Jakopu v Terstu, je postal kurat ondi v mestni bolnišnici; č. g. J. Uršič, kaplan v Abacii, pa subsid. ravno tam. — Prestavljena sta čč. gg.: Fr. Logar iz Boruta v Abacijo, Jak. Sajovec iz Žmina v Borut. Č. g. Lor. Rakovec je radovoljno pustil mornarsko voj. kapelaništvo in postal kaplan v št. Kocijanu. Fara pri Marii Devici v Terstu je zopet razpisana, ker se je č. g. And. Sterk odpovedal. — Umerla sta čč. gg. v pokoju: Nik. Loj v Veroni 4. apr., in Mat. Šesik v Bujah 20. aprila. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. G. J. M. 1 gl. v pap., 5 star. des. in 43 kr. nov. den. Prosi blagoslova za dušno in telesno zdravje. — Dobra duša 1 gld. 25 kr. sr. Prosi blagoslova za ponižnost in spreobrnjenje grešnikov. — Neka oseba v dober namen 40 kr.